

Epilepsie- patofyziologie

Nemoc vznikající v epileptogenních sítích neokortikálních, thalamokortikálních, limbických a kmenových.

Epilepsie-definice(ILAE 2014)

Epilepsie je onemocnění mozku, které je definované přítomností kterékoliv z následujících podmínek:

1. výskyt alespoň 2 neprovokovaných (nebo reflexních) záchvatů v odstupu více než 24 hodin
2. výskyt 1 neprovokovaného (nebo reflexního) záchvatu s více než 60% rizikem opakování podobných záchvatů
3. splnění kritérií dg konkrétního epileptického syndromu

Epilepsie

- Skupina onemocnění, jejichž základním příznakem jsou recidivující záchvaty
- Opakované konvulzivní nebo nekonvulzivní záchvaty, způsobené fokálními nebo generalizovanými výboji v mozku
- Genetická predispozice, výchozí neuropatologické změny , chemicko-fyzikální alterace , kombinace faktorů

Epilepsie

- Prevalence 500-2000 pacientů na 100 000 obyvatel ...v ČR asi 100 000 pacientů

- U dětí incidence 33-82/100000jedinců /rok

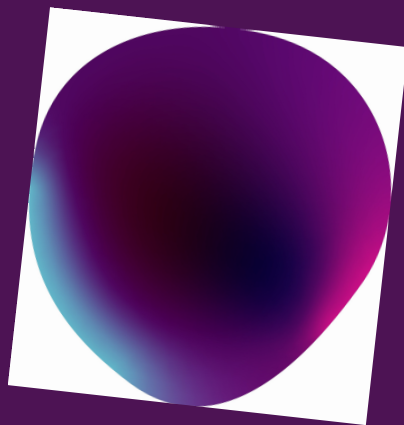
.... V ČR asi 20000dětí

- Dětský mozek náchylnější k manifestaci záchvatů, ale je větší pravděpodobnost úzdravy v porovnání s dospělými

Přechodný výskyt příznaků
v důsledku nadměrné synchronizace abnormálního počtu elektrických potenciálů neuronů
Naruší fyziologickou činnost mozku

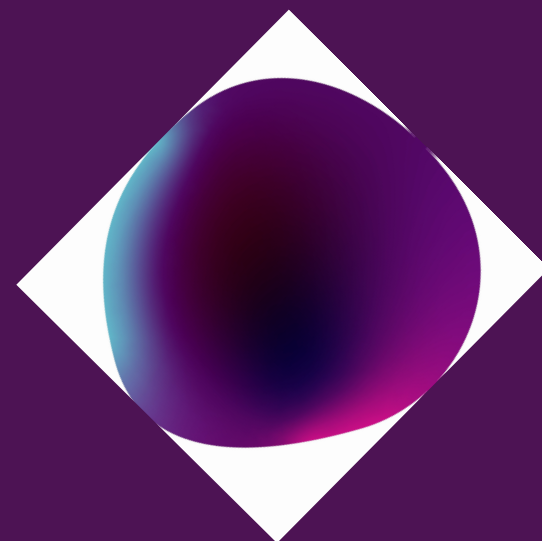
-
- změny vědomí
  - změny motoriky
  - poruchy smyslové
  - poruchy autonomní
  - poruchy paměti, chování nebo duševní činnosti

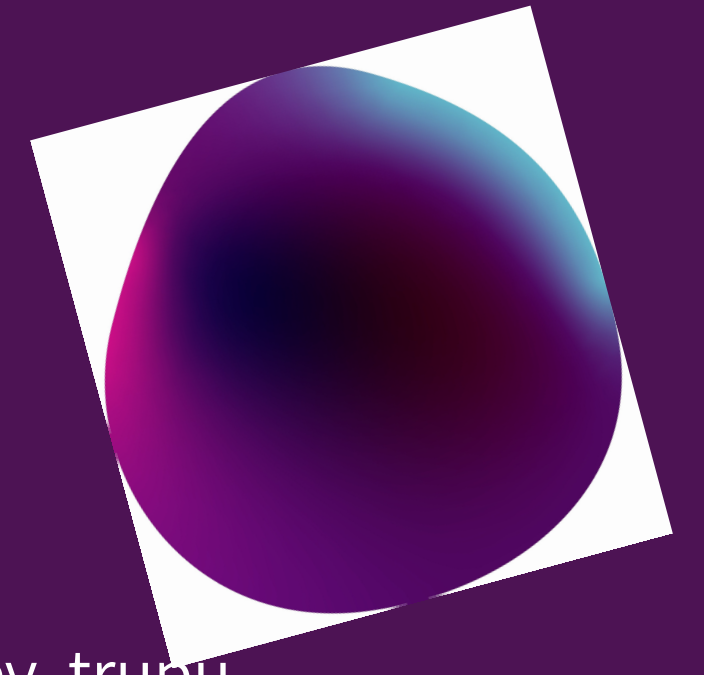
- Fokální záchvat bez poruchy vědomí
- Fokální záchvat s poruchou vědomí
- Fokální záchvat přecházející do bilaterálního tonicko-klonického
- Generalizovaný záchvat
  - motorické projevy
  - bez motorických projevů

Stupně závažnosti

- epileptické výboje a záchvaty prolongované či následují v sérii za sebou, aniž by pacient nabyl vědomí po dobu 30 min
- Závažný stav, ohrožující život
- vyžaduje intenzivní péči

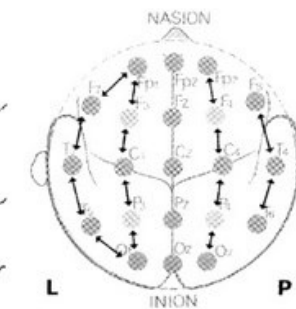
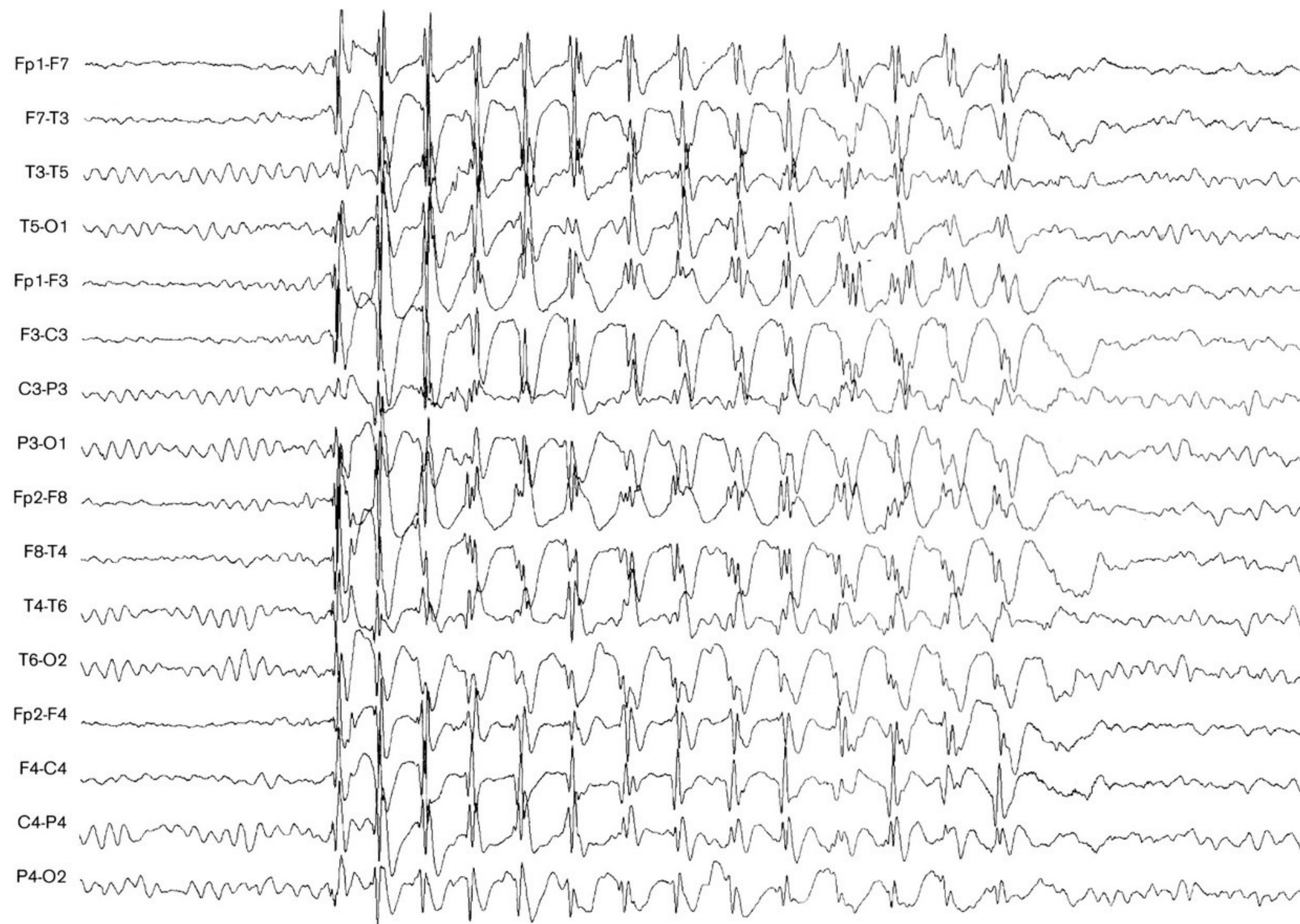

- Klonické záchvaty- jemné až rytmické repetitivní záškuby KK , ev. trupu
- Tonické záchvaty- propnutí KK , axiálního svalstva , obličeje
- Tonicko- klonické- iniciální tonická kontrakce svalů (cyanosa) pak generalizované klonické konvulze
- Myoklonické záchvaty-krátké jednorázové svalové záškuby
- Absence- porucha vědomí , záhled , někdy se záškuby, s poklesem hlavy, trupu, stočení očí, hlavy , automatismy –olizování , mlaskání, polykání atd
- Atonické záchvaty ztráta svalového tonu hlavy, trupu, ev. pád

-
- Anamnéza – provokační faktory , prodromy, aura, průběh záchvatu, délka záchvatu, doznívání , frekvence záchvatových stavů (domácí videozáznam)
  - Pediatrické vyšetření , laboratoř- hematologie, biochemie
  - Objektivní neurologické vyšetření
  - EEG , videoEEG
  - MR mozku
  - Psycholog , genetika
  - Epileptochirurgický program

přechodné paroxysmální změny základní elektrické EEG aktivity - iktálně, ev. interiktálně .
Epileptické výboje - difuzní nebo ložiskové
Ev. nespecifické změny- zpomalení , asymetrie pozadí

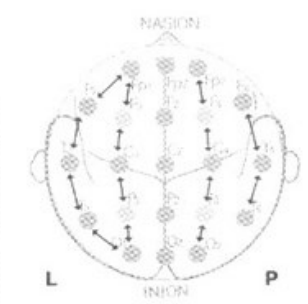
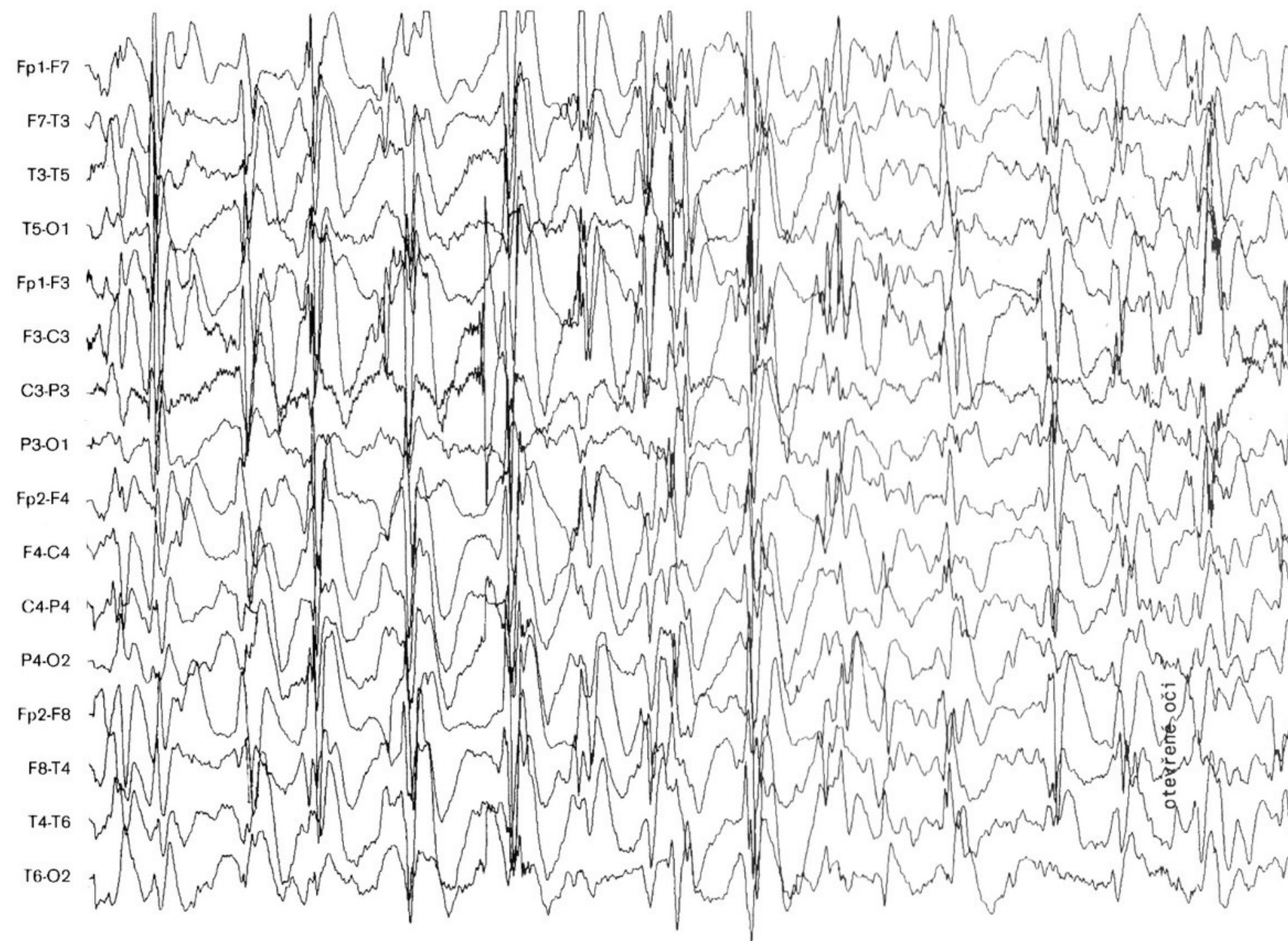

Chlapec, 14 let

Zapojení: bipolární,
longitudinální,
16 kanálů

Souhrn:

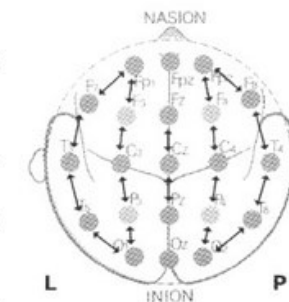
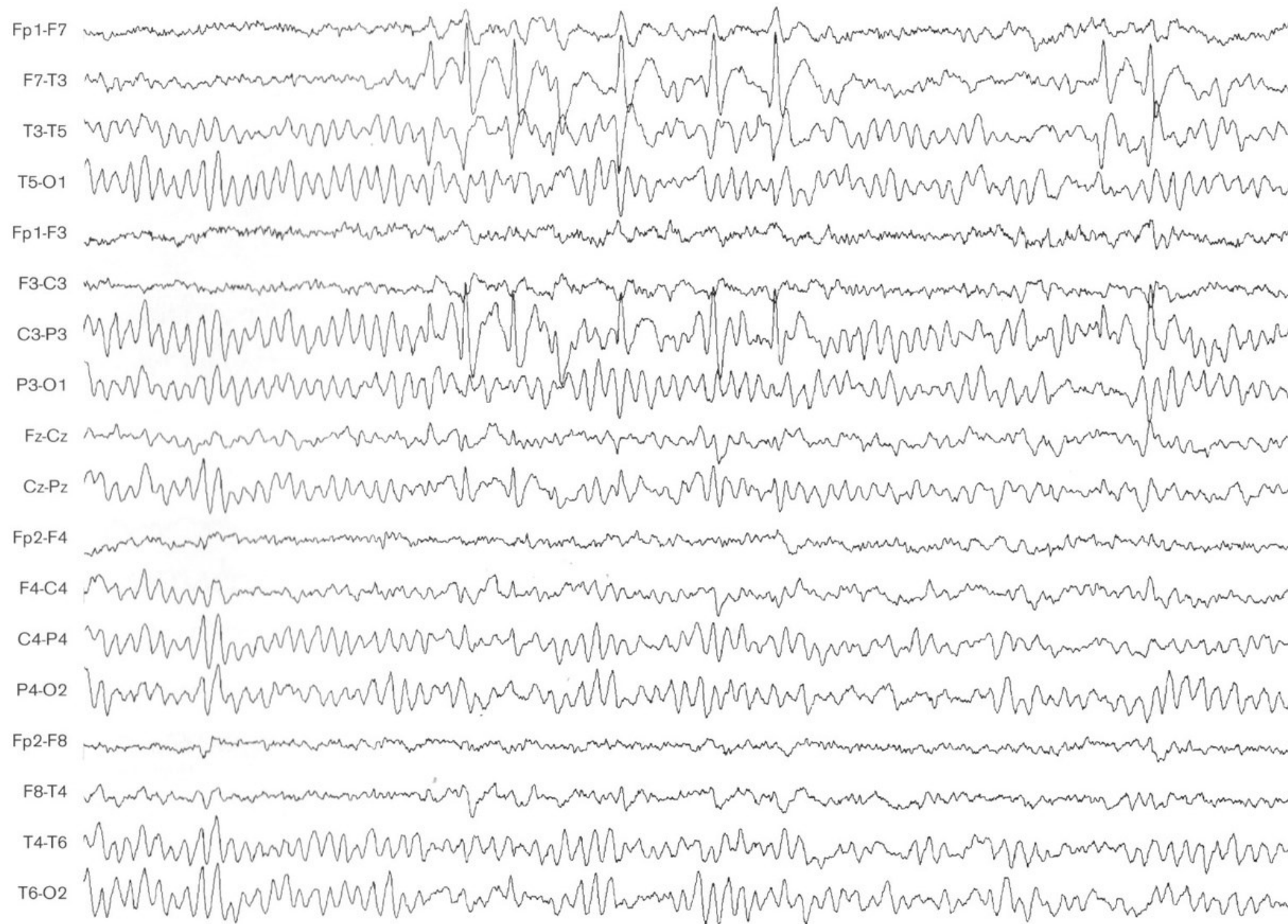
Klasický obraz
generalizované
epileptiformní aktivity
komplexů hrot-vlna
v trvání několika
sekund na normálním
pozadí.

Chlapec, 7 let

Zapojení: podélné,
bipolární, 16 kanálů

Souhrn:
Generalizované,
vysokovoltážní,
morfologicky
nepravidelné
komplexy hrot-vlna.

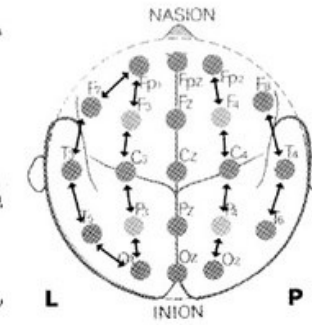
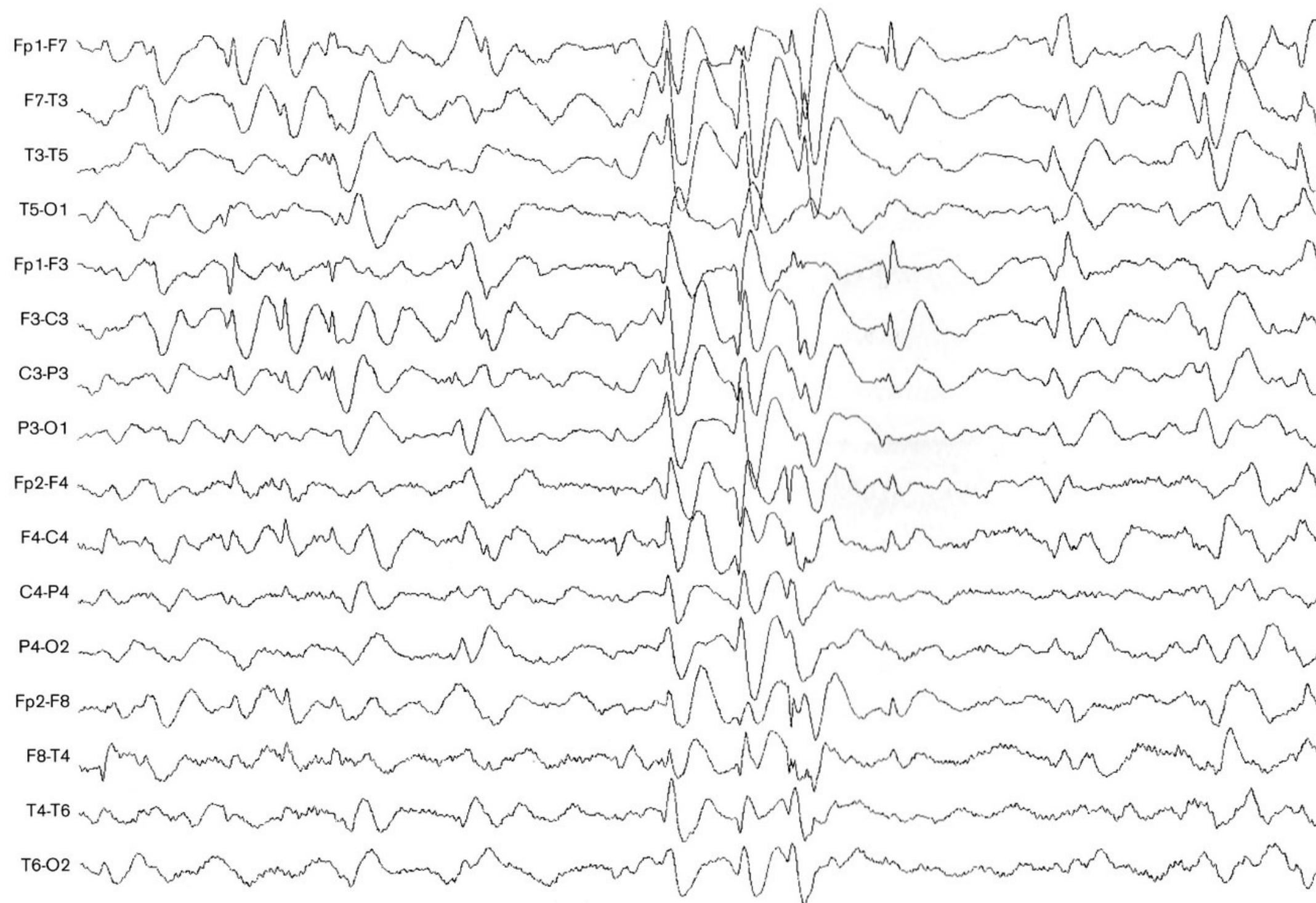

pokračování

Zapojení: bipolární,
longitudinální,
18 kanálů

Souhrn:

Na normálním pozadí
epileptiformní projev
regionálně vlevo
centrotemporálně.

Chlapec 7, let

Zapojení: bipolární,
longitudinální,
16 kanálů

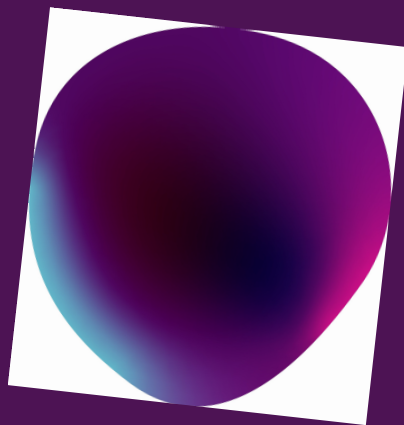
Amplituda:
150 $\mu\text{V}/\text{cm}$

Souhrn:

Ukázka sekundární
bilaterální synchronie:
Výboje vlevo
F-T se zrcadlí
v homologní krajíně
vpravo, přechodná
„generalizace“
s nepatrnou latencí
fáze vpravo.

-
- Strukturální – viditelná léze na zobrazovacích metodách , která způsobuje záchvaty
    - VVV, úraz, tumor , CMP atd
  - Genetická – epilepsie je přímým důsledkem genetické mutace – sy Dravetové(SCN1A), TS(TSC1,TSC2), věkově vázané absence, JME atd
  - Infekční - virová encefalitida , TBC, HIV, malárie, atd
  - Metabolická – metab. onemocnění – porfyrie, uremie , poruchy metab. AMK
  - Autoimunní – encefalitida s PI proti NMDA, limbická encefalitida
  - Epilepsie neznámého původu
-

- Vědomí je intaktní, pacient si plně uvědomuje, co se přihodilo
- Motorické
- Bez motorických projevů

- Počátek záchvatu je v lokalizované oblasti mozkového kortexu
- Záchvat může přejít do sekundární generalizace

Fokální záchvaty s poruchou vědomí

- Vědomí je kvantitativně nebo kvalitativně narušeno, pacient je částečně či zcela mimo realitu
- Částečná nebo úplná amnesie na záchvat
- Záchvat může přejít do sekundární generalizace

Generalizované záchvaty

- Iniciální klinické i EEG projevy zapojení obou hemisfér
- Motorické– GTCS nejzávažnější
- Bez motorických projevů (absence)
- Primární nebo sekundární (iniciální jsou lokalizované projevy)

Dětské epileptické syndromy

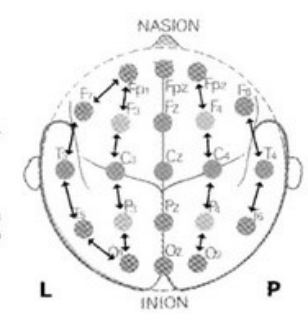
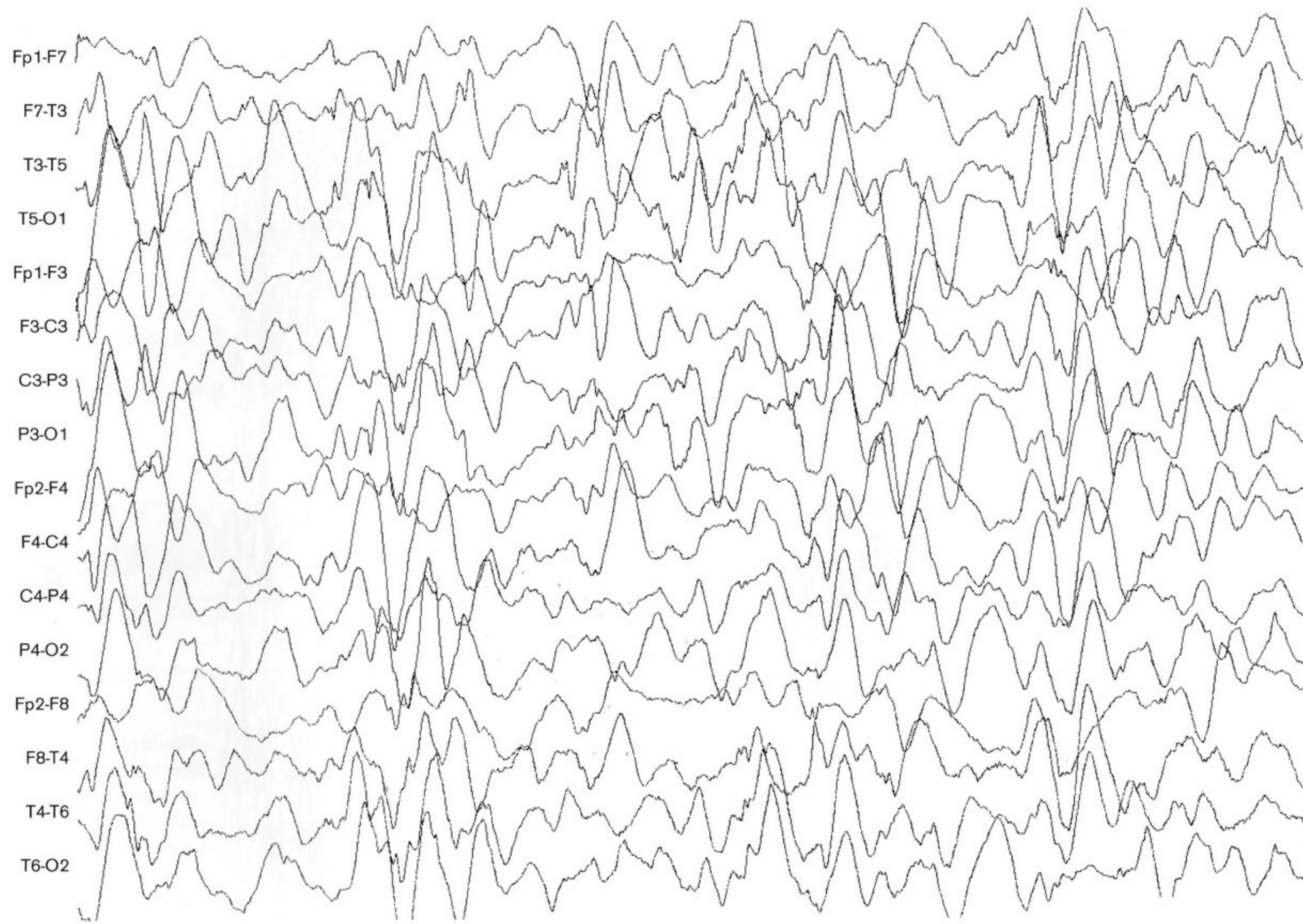
- Definované klinickým obrazem a EEG charakterem
  - Typy záchvatů
  - věk manifestace
  - průběh
  - prognóza
  - odpověď na léčbu
- Většina syndromů začíná v dětství

Epilepsie a EP syndromy od narození do 3 měsíců věku

- Benigní novorozenecké křeče – kolem 5. dne života fokální a subtilní záchvaty
- Časná myoklonická encefalopatie (Aicardiho syndrom)
- Časná infantilní epileptická encefalopatie (Ohtaharův syndrom)
- Pyridoxin –dependentní epilepsie

- Westův syndrom – infantilní spasmy, PMR , hysarytmie .
Častá je VV mozku
- Lennox –Gastautův syndrom – výrazně farmakorezistentní epileptická encefalopatie závažná prognosa-kognitivní a behaviorální potíže .
Záchvaty mnoha typů, mezi 3-5. rokem života
- Dravetové syndrom - závažný - v kojeneckém věku záchvat char. komplikovaných febrilních křečí,
dále řada typů záchvatů , PMR , autistické rysy , cerebellární syndrom
- genetická mutace SCN1A genu

Chlapec, 7 měsíců

Zapojení: bipolární,
longitudinální,
16 kanálů

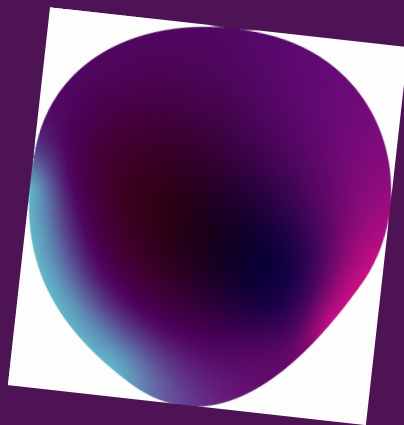
Amplituda:
150 μ V/cm

Souhrn:
Hypsarytmie.

- Symptomatické záchvaty spojené s horečkou - nejedná se o epilepsii
- Genetická predispozice
- 6 měsíců – 5 let
- Není anamnéza afebrilních záchvatů

- Nekomplikované FK – do 5 min
- Komplikované FK- fokální, delší než 15 min, opakovaně během 24 hodin
- DZP při záchvatu, bez trvalé léčby

- Dětské absence (CAE) - absence desítky až 100/den , GTCS .Prognosa příznivá
- Benigní epilepsie s CT hroty - v noci a s vazbou na spánek- obvykle jednostranné parestesie a záškuby v orofaciální oblasti a HK, ev. GTCS
- Epilepsie s kontinuálními výboji SW ve spánku – různé typy záchvatů, hlavně neuropsychologická deteriorace
- LKS- Landau Kleffnerův sy - získaná afázie, kognitivní deteriorace , autistické rysy

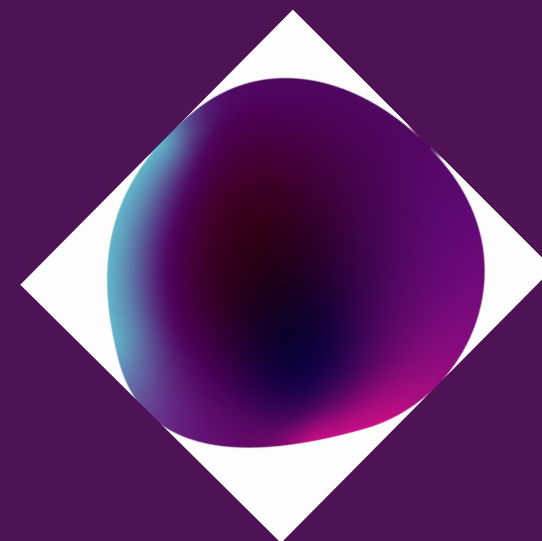
- juvenilní myoklonická epilepsie JME
- juvenilní absence JAE (9-13 let)
- GTCS po probuzení GTCSs

geneticky podmíněná – absence, myoklonie, GTCS

- Režimová opatření – pravidelný rytmus spánku, omezení hyperventilace, fotostimulace, zákaz alkoholu, zdravá výživa, pravidelné užívání léků, nevhodné sporty ve výšce, plavání, lyžování atd
- Farmakoterapie - monoterapie, kombinovaná terapie až polyterapie.

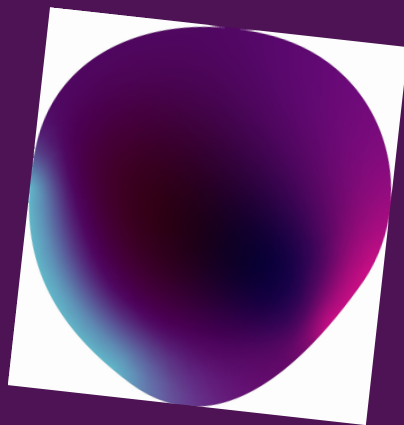
Léky podle typu záchvatů, mechanismu účinku, vhodné-nevhodné kombinace léků, léková forma, četnost dávek /den, NÚ

- Farmakorezistence – 2 roky s použitím nejméně 2 správně volených AED v maximálních tolerovaných dávkách (u dětí méně striktní pohled)
- Ketogenní dieta
- Epileptochirurgie - u farmakorezistentních epilepsií, resekční výkony, vagový stimulátor

První záchvat

- Antiepileptika neovlivňují příčinu epilepsie
- Snížení pravděpodobnosti opakování záchvatů
- Není záruka plné kompenzace
- Po 1. záchvatu lze s léčbou vyčkat
- Zahájení léčby po 1. záchvatu:
vysoké riziko opakování záchvatů - těžké kraniotrauma,
neuroinfekce, patologie na MR , abnormní EEG

- Kardiovaskulární etiologie -akutní nedostatek O₂ v mozku
- posturální (ortostatická synkopa)
- arytmie , TIA , TGA
- Benigní paroxysmální vertigo
- Migréna
- Třesavka- zimnice

Disociativní a somatoformní poruchy(dříve hysterické) - PNES – psychogenic non-epileptic seizures
Münchhausenův syndrom (by proxy)
Panická porucha
Tiky – psychogenně podmíněné
Touretteův syndrom -komplexní tiky a koprofalie
Afektivní záchvaty (cyanotické a palidní)
Shuddering attack, hysterické zvracení, hysterické zduřené benigní stavy tonické extenze KK, hysterické křeče, křečovitě se, grimasování

Benigní stereotypie

- Stavy denního snění u zdravých dětí
- Benigní motorické stereotypie (kojenci , děti s MR)
- Benigní libé stereotypie , uspokojující rituál, gratifikace